

Глосарій Східного партнерства

Після розширення Європейського Союзу у 2004 році сформувались ще глибші відносини між ним та країнами на його східних кордонах. Метою цього процесу є зближення з сусідами, надання підтримки у проведенні економічних, соціальних та політичних реформ. Шість країн з-поміж цих сусідів, а саме: Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Грузія, Молдова та Україна — беруть участь у Східному партнерстві, одній із найновіших політик ЄС у сфері зовнішніх відносин. Метою політики є підтримка політичних та соціо-економічних реформ в країнах-партнерах, а також сприяння їх зближенню з ЄС.

На допомогу тим, хто зацікавився політикою Східного партнерства, Інфоцентр ЄІСП підготував глосарій термінів з цієї теми.

www.enpi-info.eu

Дана публікація не відображає офіційної думки Європейської Комісії та інших інституцій Європейського Союзу. ЄС не несе за собою відповідальності чи зобов'язань щодо її змісту.

Acquis communautaire (доробок Спільноти)

Правовий доробок Європейської Спільноти – сукупність прав і обов'язків, що є спільними для всіх країн – членів ЄС. Доробок постійно допрацьовується й поповнюється. Він охоплює:

- зміст, принципи та політичні цілі угод;
- закони, ухвалені на виконання угод, та практика Європейського Суду;
- декларації та резолюції, прийняті Союзом;
- заходи в царині спільної зовнішньої та безпекової політики;
- заходи у сфері правосуддя та внутрішніх справ;
- міжнародні угоди, укладені Спільнотою, а також державами-членами між собою у рамках діяльності Союзу.

Багатосторонній вимір

Цілі Східного партнерства досягаються як на двосторонньому, так і на багатосторонньому рівнях. Багатосторонній рівень – це співпраця між ЄС та східними партнерами, у рамках якої вони намагаються подолати спільні виклики, так би мовити, гуртом, на відміну від двостороннього рівня “ЄС – країна-партнер”, що розгортається віч-на-віч. Багатосторонній вимір реалізовує цілі Східного партнерства через створення чотирьох тематичних платформ та низки ініціатив високого рівня.

Бакинська ініціатива

Бакинська ініціатива — це політичний діалог, покликаний зміцнити співпрацю в сфері енергетики та транспорту, який був започаткований на спільній Міністерській конференції ЄС та причорноморських, прикаспійських країн у Баку в листопаді 2004 року. У царині енергетичної співпраці після цієї конференції, у листопаді 2006 року, в Астані була прийнята Міністерська декларація із питань енергетики разом із Дорожньою картою щодо чотирьох пріоритетів у таких сферах: конвергенція ринку енергії; енергетична безпека; стабільний розвиток енергетики та залучення інвестицій. Для роботи над кожним із пріоритетів були сформовані робочі групи.

Двосторонній вимір

Цілі Східного партнерства досягаються як на двосторонньому рівні, так і на багатосторонньому. Двосторонній рівень співпраці має на меті поглиблення відносини між ЄС та конкретним партнером програми СП. Це досягається завдяки укладенню двосторонніх угод, як-от: Угода про асоціацію, Угода про глибoku та всебічну зону вільної торгівлі, двосторонній діалог щодо спрощення візового режиму - а також тіснішої двосторонньої співпраці у різних сферах (економіка, енергетика, довкілля, транспорт, дослідження тощо) та технічній допомозі. Східне партнерство доповнює наявні двосторонні договірні відносини та базується на принципі диференціації країн-партнерів та принципі обумовленості в процесі впровадження.

Європейський інструмент політики сусідства (ЄІСП)

Починаючи з 1 січня 2007 року, у рамках спеціальної реформи інструментів допомоги Європейської Спільноти, такі інструменти допомоги, як ТАСІС (Схід), МЕДА (Південь), а також інші фінансові інструменти, були замінені на єдиний інструмент ЄІСП. ЄІСП спрямований на стабільний розвиток та наближення до політик і стандартів ЄС шляхом підтримки погоджених пріоритетів Планів дій ЄПС (а також Стратегічного партнерства з Росією, яке раніше покривалося коштами програми ТАСІС). На бюджетний період 2007-2013 років ЄС виділив близько 12 млрд євро на підтримку реформ у сусідніх країнах-партнерах.

Європейська політика сусідства (ЄПС)

ЄПС була розроблена 2004 року після того, як ЄС розширився за рахунок 10 нових членів. Її мета - не допустити виникнення нових ліній поділу в Європі. Через цю політику ЄС пропонує країнам сусідам привілейовані відносини, які мають будуватися на взаємному визнанні спільних цінностей (демократія, дотримання прав людини, верховенство права, добре врядування, принципи ринкової економіки та стабільний розвиток). ЄПС виходить за межі існуючих відносин і пропонує тіснішу політичну співпрацю та економічну інтеграцію за рахунок реформ як засобів досягнення миру, стабільності та економічного добробуту. Глибина цих відносин залежатиме від того, наскільки ефективно втілюватимуться в життя спільні цінності. ЄПС охоплює найближчих сусідів ЄС на суходолі та морі, а саме: Алжир, Азербайджан, Білорусь, Вірменію, Грузію, Єгипет, Ізраїль, Йорданію, Ліван, Лівію, Молдавію, Марокко, Палестинську Автономію, Сирію, Туніс та Україну. Хоча Росія також є сусідом ЄС, відносини з нею розвиваються в рамках Стратегічного партнерства, яке включає чотири “спільні зони”.

Зустрічі високопосадовців

Високопосадовці країн Східного партнерства та країн-членів ЄС, які беруть участь у реформуванні державної політики (див. чотири Тематичні платформи), зустрічаються принаймні двічі на рік. Головна мета таких зустрічей – визначення цілей для тематичних платформ і обговорення досягнутого прогресу. Високопосадовці також звітують щодо прогресу на щорічних зустрічах міністрів закордонних справ. Зустрічі високопосадовців – це третій рівень багатостороннього виміру Східного партнерства. Перший рівень – це зустрічі глав держав та урядів. Другий – зустрічі міністрів закордонних справ.

Інвестиційний фонд сусідства (ІФС)

Фонд фінансує проекти спільного інтересу й зосереджується на таких пріоритетних сферах, як енергетика, довкілля та транспорт. Європейська Спільнота виділила близько 700 млн євро у цей фонд на 2007-2013 роки. а також звернулася з проханням до країн-членів поступово збільшити свої внески, що дасть змогу розширити фонд позик.

Ініціативи високого рівня

Шість ініціатив високого рівня представляють багатосторонній рівень програми “Східне партнерство”. Вони

забезпечують їй конкретне змістове наповнення та більшу помітність, а також мобілізують фінансування з різних міжнародних фінансових інституцій та інвестиції з приватного сектору. До них належать:

Диверсифікація енергопостачання

Спрямована на налагодження співпраці з країнами-партнерами Східного партнерства щодо використання альтернативних джерел енергії та транзитних маршрутів, що попереджуватимуть виникнення енергетичних криз. Передбачає поглиблення співпраці між виробниками, споживачами та операторами ринку для надійного енергопостачання до Європи та країн-партнерів. Цього можна досягти, покращивши умови для виконання довготермінових зобов'язань щодо поставок та закупівель, посиливши транспортні гарантії та безпеку інфраструктури, що би приваблювало як постачальників із третіх країн, так і потенційних інвесторів.

Інтегрована програма управління кордонами (ІПУК)

З метою підвищення мобільності громадян, допомагає партнерам розвивати стратегії інтегрованого управління кордонами, узгоджувати норми управління ними та запроваджувати найкращі практики, що відповідають стандартам ЄС. Вона включає такі сфери, як торгівля, митне регулювання, візовий режим, демаркація кордонів, безпека (контрабанда та торгівля людьми) та пан'європейські транспортні коридори.

Інструмент підтримки малого та середнього підприємництва.

Має на меті посилення ролі малого та середнього бізнесу в країнах-партнерах завдяки покращенню бізнес-середовища. Надає малому й середньому бізнесу консультації, фінансування та технічну допомогу, допомагає вдосконалювати нормативно-правову базу країни. Розвиток малого та середнього бізнесу підтримують ЄБРР та ЄІБ, але до цього можуть долучатися й інші міжнародні фінансові інституції.

Регіональні ринки електроенергії, енергоефективність та відновлювані джерела енергії.

Ця ініціатива спрямована на інтеграцію енергетичних ринків країн ЄС та країн-партнерів Східного партнерства. Крім того, ініціатива прагне забезпечити взаємоузгодженість між енергосистемами цих країн задля підвищення ефективності використання енергії та безпеки енергопостачання, а також вона передбачає життя заходів з протидії кліматичним змінам.

Управління довкіллям

Ця ініціатива має сприяти захисту довкілля та реагувати на виклики, породжені кліматичними змінами. Вона має також сприяти вирішенню проблеми забруднення на багатосторонній основі завдяки комплексу заходів на міжнародному, регіональному та місцевому рівнях. Управління довкіллям являє собою низку формальних і неформальних механізмів та інституцій, які виявляють проблеми, пов'язані з використанням природних ресурсів, та шляхи їх вирішення, визначають, яке управління довкіллям є адекватним, а також які норми та санкції мають застосовуватися для впливу на спосіб використання ресурсів довкілля.

Попередження природних та антропогенних катастроф, підготовка до них та ліквідація їхніх наслідків (PPRD)

Метою цієї ініціативи є підвищення спроможності реагувати на місцевому, регіональному та національному рівнях на антропогенні катастрофи (повені, пожежі, фактори ризику для здоров'я людей, забруднення морів), а також на кліматичні зміни. Цього можна досягти, поглибивши співпрацю між ЄС (у рамках Механізму Співтовариства з цивільного захисту) та Східним партнерством, а також між самими країнами-партнерами на основі вже наявних ініціатив.

Комплексна програма інституційної розбудови (СІВ)

Метою програми є допомога кожній з країн-партнерів у виконанні зобов'язань, взятих на себе в Угоді про асоціацію, зокрема щодо покращення адміністративного потенціалу. Ці програми розробляються з урахуванням потреб кожної країни-партнера.

Конвергенція (зближення) країн-партнерів з ЄС

Це зростання подібності між ЄС та країнами-партнерами завдяки їх поступовій інтеграції до ЄС та адаптації до його стандартів і законодавства в політичній та економічній сферах. Конвергенція в рамках СП буде досягнута за рахунок різноманітних угод (Угод про асоціацію, Угод про поглиблену та всебічну зону вільної торгівлі, Угод про спрощення візового режиму), через конвергенцію галузевих політик, посилення економічної інтеграції та регуляторного зближення. При цьому ЄС спирається на чотири тематичні платформи та ініціює структурований процес зближення, який підтримується комплексними програмами інституційної розбудови.

Культурна програма Східного партнерства

Як частина тематичної платформи СП «Міжлюдські контакти», програма посилює роль культури як рушійного фактора реформ, розвиває міжобщинну толерантність та соціальну згуртованість. Вона сприяє обміну інформацією та досвідом між культурними агентами як на регіональному рівні, так і в межах усього ЄС. Вона також підтримує регіональні ініціативи, які сприяють економічному розвитку, соціальному залученню, вирішенню конфліктів та міжкультурному діалогу.

Наближення до доробку ЄС (ЄС acquis)

Це перенесення та впровадження законодавства ЄС (доробку Спільноти) у національне законодавство країнами-членами ЄС або країнами, асоційованими членами. Іншими словами, йдеться про гармонізацію національного законодавства або його узгодження відповідно до законодавства ЄС (acquis ЄС). Таке наближення, як правило, є результатом процесу вступу та членства в ЄС, а також результатом високого рівня інтеграції до ЄС без отримання членства.

Обумовленість

Це один із трьох основних принципів, якими керується Східне партнерство. Інші два - принцип диференціації та спільного володіння. Принцип обумовленості, запозичений з політики розширення ЄС, передбачає, що надання конкретних переваг або санкцій з боку ЄС буде залежати від виконання третьою країною певної низки вимог чи здійснення реформ. Наприклад, підписання Угод про асоціацію, зокрема, буде обумовлено здатністю країни-партнера продемонструвати достатній прогрес у сферах демократії, верховенства права та прав людини.

Пакти про мобільність та безпеку

Це договори, які підписуються між ЄС та країнами-партнерами, і дозволять, з одного боку, громадянам країн-партнерів спрощено перетинати кордон з ЄС, а з іншого – посилюють заходи, спрямовані на боротьбу з корупцією, організованою злочинністю та незаконною міграцією. У разі успішного впровадження таких договорів передбачається режиму подальше спрощення візового режиму. Крім того, договори передбачають створення системи притулків у країнах-партнерах, подібної до системи ЄС, та формування інтегрованих структур управління кордонами.

Посилена співпраця

Східне партнерство пропонує посилені пропозиції для тіснішої політичної та економічної співпраці між ЄС і східними партнерами, що базуються та виходять за межі досягнень Європейської політики сусідства. Така співпраця запропонована через посилені двосторонні відносини та додаткові багатосторонні механізми.

Програма INOGATE

Програма INOGATE (започаткована 1995 року) – це фінансована ЄС регіональна програма з енергетичної співпраці, покликана підтримувати пріоритети Бакинської ініціативи та Східного партнерства у сфері енергетики. Від початку програми і до 2009 року було реалізовано понад 50 проектів за її підтримки. Допомога надається переважно за чотирма напрямками: залучення інвестицій міжнародних фінансових інституцій (МФІ) до енергетичних проектів; підтримка стратегічних шляхів транспортування енергоносіїв; вжиття пріоритетних заходів із зменшення критичної втрати газу; узгодження стандартів країн-партнерів щодо газу, нафти та електроенергії зі стандартами ЄС; підтримка конвергенції регіонального ринку енергії; зміцнення потенціалу енергетичного регулювання; сприяння підвищенню енергоефективності та використанню джерел відновлювальної енергії. Програма INOGATE відкрила Секретаріат в Україні (Київ) з філією у Грузії (Тбілісі) та підтримує мережу координаторів у країнах INOGATE.

Програма TRACECA

Програма технічної допомоги в розвитку транспортних коридорів між Європою та Азією через Чорне море, країни Південного Кавказу, Каспійське море та центральноазійські країни. Від часу свого заснування в 1993 році TRACECA профінансувала 62 проекти технічної допомоги та 14 інвестиційних проектів. TRACECA прагне підтримувати політичну та економічну незалежність країн-партнерів, розширюючи їхні можливості доступу до європейських і світових ринків через альтернативні транспортні маршрути. Вона сприяє регіональній співпраці між країнами-партнерами і допомагає залучитися підтримкою з боку МФІ та приватних інвесторів.

Програма транскордонного співробітництва (СВС)

Програма транскордонного співробітництва в рамках ЄСП надає фінансування для спільних проектів, які об'єднують регіони країн-членів ЄС та країн-партнерів зі спільними кордонами. Ця програма стосується таких спільних викликів, як безпека зовнішніх кордонів, а також сприяє співпраці на місцевому рівні. Визначено два типи програм, які фінансуються в рамках СВС: двосторонні програми, що стосуються спільного сухопутного кордону або ж невеликого морського перетину, та багатосторонні програми, які покривають морський простір.

Робочі групи (Панелі) на підтримку тематичних платформ

Кожна тематична платформа має кілька робочих груп, які працюють у форматі панелей експертів. Зустрічі експертів можуть відбуватися на тимчасовій або постійній основі й призначаються відповідно до потреб платформи. Ці зустрічі не обов'язково відбуваються одночасно із зустрічами платформ. Звіти, підготовлені робочими групами, розглядаються на наступній зустрічі платформ.

- *Зустріч експертів щодо інтегрованого управління кордонами*
15 жовтня в Одесі відбулася перша робоча зустріч експертів щодо інтегрованого управління кордонами в рамках Східного партнерства. Вона була присвячена обговоренню концепції Європейської комісії щодо Програми інтегрованого управління кордонами як однієї з Ініціатив високого рівня. Після обговорення учасники відвідали Місію Європейського Союзу з надання допомоги на кордоні між Молдовою та Україною. За результатами зустрічі групи експертів було ухвалено концепцію та визначено наступні кроки у проведенні тренінгів та розбудові потужностей. Ініціатива високого рівня щодо інтегрованого управління кордонами орієнтована на обмін найкращими практиками між ЄС та східноєвропейськими країнами, проведення тренінгів та розбудову потужностей, а також стосується пілотних проектів на кордонах третіх країн.

Саміти (раз на два роки) – це зустрічі голів держав та урядів країн Східного партнерства (країн-членів ЄС та 6 країн-партнерів), які зазвичай відбуваються раз на два роки. Ці зустрічі разом із щорічними зустрічами міністрів закордонних справ є рушійною силою, яка забезпечує подальше формування та розвиток Східного партнерства.

SIGMA ("Підтримка вдосконалення урядування та управління"). Спільна ініціатива Євросоюзу й Організації економічного співробітництва та розвитку була започаткована в 1992 році. Її основне завдання було допомагати країнам-кандидатам на вступ до ЄС у впровадженні систем урядування та управління, які б забезпечили функціонування ринкової економіки в умовах верховенства права й демократії. У лютому 2008 року програма була розширена за рахунок дев'яти країн-партнерів ЄПС: Вірменії, Азербайджану, Грузії, Молдови, України, Росії, а також Єгипту, Йорданії, Марокко та Тунісу. Програма надає короткострокове та середньострокове (тривалістю до 6 місяців) експертне консультування, яке здійснюють представники ОЕСР або державні службовці країн ЄС задля проведення реформи країн-партнерах ЄПС. У 2008-2010 роках програма SIGMA зосередилась на таких пріоритетних сферах, як адміністративне законодавство, адміністративне судочинство, управління державними витратами, внутрішній та зовнішній аудит, державні закупівлі, реформа державної служби та правове регулювання. Заходи в рамках програми SIGMA розробляються у тісній взаємодії з проектами Twinning та TAIEХ.

Спільна декларація, прийнята на Празькому саміті щодо Східного партнерства

На саміті, який відбувся у Празі 7 травня 2009 року, глави держав і урядів країн ЄС та шести країн-партнерів зі Східної Європи прийняли Спільну декларацію про започаткування Східного партнерства (СП). Нова політична ініціатива спрямована на розширення відносин між ЄС та шістьма країнами-сусідами зі Східної Європи: Вірменією, Азербайджаном, Білорусією, Грузією, Молдовою та Україною. Східне партнерство базується на спільному володінні й доповнює вже наявні політики, як-от: Європейська політика сусідства та Чорноморська синергія. У рамках Східного партнерства передбачається формування нового покоління угод про співпрацю, досягнення глибокої інтеграції з економікою ЄС, укладення глибоких та всебічних угод про зони вільної торгівлі (ГВУВТ), спрощення перетину кордону з ЄС громадянами цих країн (за умови впровадження відповідних заходів безпеки), заходи щодо підвищення енергетичної безпеки та збільшення фінансової допомоги. Крім того, Східне партнерство передбачає новий багатосторонній рівень співпраці, який дасть змогу партнерам об'єднати зусилля для подолання спільних проблем. Для цього створені чотири тематичні платформи та численні ініціативи високого рівня.

Тематичні платформи

У рамках Східного партнерства створено чотири тематичні платформи, які визначають її цілі та завдання відповідних сфер політики. Вони також призначені для відкритого обговорення й аналізу досягнень. У них мають брати участь вищі посадові особи міністерств, відомств і парламентів, представники громадських організацій, міжнародних організацій (приміром, ОБСЄ, Рада Європи й ОЕСР), міжнародних фінансових організацій, приватного сектору, економічних та соціальних партнерів. Участь у відповідних проектах і зустрічах є добровільною, і в окремих випадках до них також можуть долучатися й треті країни. Діяльність кожної тематичної платформи забезпечується шляхом проведення численних зустрічей експертів (так званіх панелей) у різних галузях. Чотири тематичні платформи включають:

- **Безпека енергопостачання**
Платформа спрямована на подолання проблем, пов'язаних із безпекою енергопостачання, транзитом енергоносіїв, диверсифікацією джерел, а також зі зростанням взаємопов'язаності між країнами ЄС та між ЄС і країнами-партнерами Східного партнерства. Ця платформа також передбачає заходи щодо гармонізації енергетичної політики та законодавства країн партнерів із законодавством і практикою ЄС. Ця платформа має попереджувати виникнення кризових ситуацій в енергетичній сфері, що завдають шкоди як ЄС, так і країнам-учасникам Східного партнерства. Для цього передбачається поглиблювати діалог з питань енергетичної безпеки, а також підвищувати рівень готовності до енергетичних криз. До цього залучатимуться такі структури ЄС, як Мережа кореспондентів з енергетичної безпеки (NESCO), Координаційна група з питань газу, Група з постачання нафти та Енергетичне співтовариство.
- **Демократія, належне врядування стабільність (DGGS)**
Ця тематична платформа спрямована на сприяння демократичним та економічним реформам у країнах-партнерах Східного партнерства. Її метою є розвиток стабільних демократичних інститутів (включаючи стандарти виборчого процесу, законодавство щодо ЗМІ, антикорупційні заходи) та ефективних державних структур. Вона також має сприяти активному залученню громадських організацій в цей процес. Цілями цієї платформи є безпека, забезпечення стабільності суверенітету та територіальної цілісності країн-партнерів шляхом багатосторонніх заходів, спрямованих на зміцнення довіри та створення систем своєчасного попередження.
- **Економічна інтеграція та зближення з політиками ЄС (EIC)**
Платформа передбачає заходи щодо економічної інтеграції країн-партнерів із ЄС та наближення національних законодавств до законодавства ЄС. Це передбачає підписання довготермінових угод про глибокі та всебічні зони вільної торгівлі (або регіональних угод про вільну торгівлю) між ЄС та країнами-партнерами, а також між самими країнами партнерами.
- **Міжлюдські контакти**
Платформа спрямована на розширення контактів між громадянами ЄС і країн-партнерів, особливо між молоддю, що передбачає розвиток інформаційного суспільства та ЗМІ. Інші аспекти міжлюдських контактів включають співпрацю в сфері культури, освіти та наукових досліджень. Міжлюдські контакти розглядаються як інструмент сприяння змін у країнах-партнерах.

TAIEХ (Технічна допомога та інформаційний обмін)

Один з інструментів ЄСП, який надає адресні юридичні та політичні консультації щодо зближення законодавства з *acquis communautaire* (добробом Спільноти). На практиці це відбувається таким чином: експерт із країни-члена ЄС вирушає до країни-партнера для допомоги його міністерству чи уряду в проведенні конкретної реформи.

TWINNING

Інструмент/механізм ЄІПС, який, починаючи з 1998 року і до цього часу, успішно використовується в контексті політики розширення. Цей інструмент дає змогу ЄС відправляти держаних службовців з урядів країн-членів ЄС для спільної роботи зі своїми колегами в урядах та адміністраціях країн-партнерів. Завдання такої співпраці - спільна підготовка до впровадження *acquis communautaire* (доробку Спільноти) у певному секторі. TWINNING передбачає ґрунтовну підготовку та довготермінові зобов'язання, а також всебічне сприяння з боку партнера.

Угода про глибоку та всебічну зону вільної торгівлі (ГВУВТ)

Це нове покоління угод про зону вільної торгівлі, які передбачають якомога повнішу лібералізацію не тільки у сфері торгівлі товарами, а також і торгівлі послугами та інвестиціями. Крім того, угода передбачає регуляторне зближення, а саме: зближення технічних стандартів, санітарних та фітосанітарних заходів, правил захисту інтелектуальної власності, державних закупівель, регулювання енергетики, конкуренції, митних правил тощо. Ці ГВУВТ також передбачають глибоке регуляторне зближення з *acquis* (доробком Спільноти) в сфері торгівлі.

Угоди про асоціацію (УА) – новий тип угод, базований на договорі, що прийде на зміну Угодам про партнерство та співробітництво, й значно підвищить рівень відносин між ЄС та шістьма східноєвропейськими країнами-партнерами. УА встановлюватиме міцніші політичні відносини та посилюватиме співпрацю у царинах міжнародної та безпекової політики. Нові угоди також наблизять законодавство й стандарти країн-партнерів до ЄС, що є особливо важливим для впровадження глибоких та всебічних зон вільної торгівлі. Також передбачена ширша співпраця в деяких інших важливих сферах, зокрема в енергетиці. УА будуть реалізовані в документах, які замінять чинні Плани дій ЄПС. Переговори щодо них ведуться із зацікавленими партнерами, які здатні взяти на себе політичні й економічні зобов'язання, передбачені цими угодами. Достатній прогрес у сфері демократії, верховенство права та дотримання прав людини будуть основною передумовою для початку перемовин щодо укладення УА.

Форум громадянського суспільства Східного партнерства (ФГС)

Має сприяти налагодженню контактів між організаціями громадянського суспільства (ОГС) та полегшити їх діалог із державними органами через здійснення моніторингу роботи зустрічей міністрів та багатосторонніх тематичних платформ. ФГС також розвиває діалог, створення мережі та обмін досвідом (зокрема щодо євроінтеграції) ОГС між собою та ОГС, з одного боку, і владою, з іншого. Окрім ОГС з країн Східного партнерства, у Форумі громадянського суспільства беруть участь ЄС, треті країни, Єврокомісія, Європейський економічний та соціальний комітет і представники міжнародних організацій/мереж.

Чорноморська синергія (ЧС) / (BSS)

Регіональна ініціатива ЄС спрямована на посилення співпраці з країнами Чорноморського регіону. Вона має стимулювати демократичні й економічні реформи та допомогти у вирішенні регіональних конфліктів. ЧС зосереджується на конкретних ініціативах у сферах транспорту, енергетики, захисту довкілля, морської політики, рибальства, міграції, боротьби з організованою злочинністю, інформаційного суспільства, культурної співпраці та підтримки громадянського суспільства. Нова програма трансграничної співпраці також передбачає залучення місцевих органів влади країн Чорноморського регіону.

Щорічні зустрічі Міністрів закордонних справ

Міністри закордонних справ країн-учасниць Східного партнерства (країн-членів ЄС та шести східноєвропейських країн-партнерів) щороку навесні проводять зустріч. Ці щорічні зустрічі разом із регулярними зустрічами глав держав та урядів цих же країн, що відбуваються раз на два роки, є рушійною силою для розвитку Східного партнерства. На них Міністри закордонних справ СП розглядають досягнутий прогрес на основі звітів за чотирма тематичними платформами й визначають подальші політичні пріоритети.

Додаткова інформація

Східне партнерство

http://ec.europa.eu/external_relations/eastern/index_en.htm

Глосарій ЄІСП

www.enpi-info.eu/main.php?id=403&id_type=2

Інфоцентр ЄІСП – проект Європейського Союзу, який фінансується в рамках Регіональної інформаційної та комунікаційної програми, спрямованої на висвітлення партнерства між ЄС та країнами-сусідами. Виконує проект компанія Action Global Communications.